

MYRS 23.09.2025 § 207

PPL/27/04.03.01/2025

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 1/ TEM

Erityistavoite: 1.2

Hakemusnumero: 406563 ja 406637

Hakija: Oulun kaupunki

Osahakija: Oulun Matkailu Oy

Toteutusaika: 1.12.2025 – 30.6.2028

Toteuttamisalue: Oulu

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Matkailutoimialan yksi nopeimmin kasvava haaste on digitaalisten ratkaisujen ja teknologian nopea kehitys. Tekoäly muuttaa matkailijoiden tapaa varata ja kuluttaa palveluita, jolloin palveluntarjoajien erottautumiskilpailu siirtyy yhä vahvemmin digitaalisille tekoälyoptimoiduille alustoille. Esimerkiksi perinteisiin hakukonetuloksiin verrattuna AI tuottaa käyttäjälleen aiempaa huomattavasti kohdennetumpaa sisältöä. Tämä vaikuttaa matkakohteiden näkyvyyteen, varattavuuteen ja ostettavuuteen, mikä puolestaan vaikuttaa laaja-alaisesti alueiden yleiseen matkailualan vetovoimaan ja elinkeinojen vahvuuteen.

Matkailun resurssiviisaasta tiedolla johtamisesta ja digitaalisuuden hyödyntämisestä on kehittynyt koronapandemian jälkeen keskeinen toimialan kilpailukytekijä. Sekä matkakohteilta että alan yrityksiltä vaaditaan sidosryhmäyhteistyössä syvällistä toimialan tiedolla johtamisen ymmärrystä ja tietoon pohjautuvaa digitalisaation hyödyntämistä liiketoiminnan johtamista. Globaalilla tasolla siirrytään koko ajan vahvemmin menneen tiedon käsittelystä reaaliaikaisen tiedon ja ennakoivan tiedon käsittelyyn ja tuottamiseen. Ennakointitietoa tulee pystyä muodostamaan 6-12kk aikajänteellä ja varaustietoa tulee pystyä tuottamaan jopa 24kk aikajänteellä.

Hankkeen tavoitteena on kehittää kestävästi ja innovatiivisesti matkakohteen tiedolla johdettua digitaalisuutta, digitaalista näkyvyyttä, tekoälyä hyödyntävää osaamista sekä matkakohteen kansainvälistä kilpailukykyä. Hanke vahvistaa Oulun alueen asemaa kansainvälisen matkailussa ja kehittää resurssiviisaita toimintatapoja yhteistyössä toimialan eri sidosryhmien kanssa. Hankkeen tuloksena matkailuyrityksillä on ymmärrys globaaleista älykkään ja tiedolla johdetun matkailun digitaalisuudesta, kansainvälistymisen vaatimuksista ja nykyaikaisista AI työkaluista.

BusinessOulun päätavoitteet ryhmähankkeessa:

- 1) Kestävä digitaalinen transformaatio matkailutoimialan kehittämisen ja yritysten valmiuksien kehittämisen näkökulmasta
- 2) Kansainvälinen älykäs ja kestävä palvelutuotanto
- 3) Hankehallinnointi

Oulun Matkailu Oy:n päätavoitteet ryhmähankkeessa

- 1) Matkailualueen vetovoiman kehittäminen ja älykäs matkailu
- 2) Kestävä digitaalinen transformaatio matkailun alueorganisaation eli Destination Management Organization (DMO) kehittämisen näkökulmasta

Oulun kaupunki/ Business Oulu -liikelaitos toimii ryhmähankkeessa päätoteuttajana ja koordinaattorina. Osatoteuttajana toimii Oulun Matkailu Oy. Tälle hankkeelle rinnakkaishankkeena toimii Visit Tampereen hanke nimeltään ”Elämystalouden yhteinen tietovarantomalli”, jolle rahoitusta on haettu Pirkanmaan liitosta. Alueellinen yhteistyö yhdistettynä laajempaan seudulliseen ja ylimaakunnalliseen yhteistyöhön tukee Oulun kasvua kansainvälisenä matkakohteena. Hankkeessa toimii myös nimettynä asiantuntijakumppanina Visit Finland. Asiantuntijakumppani ei ole rahoituksen hakija tai saaja.

Hankkeen toimenpiteet jaoteltuna neljään eri työpakettiin:

- 1) Matkailualueen vetovoiman kehittäminen ja älykäs matkailu (Oulun Matkailu Oy:n päävastuualue)

- Visit Northern Finland kauppapaikan kehittäminen: tekoälyä hyödyntävän digialustan (sivuston) rakentaminen, joka kokoaa yhteen alueen matkailutuotteet ja tarjoaa niitä nähtäväksi kansainvälisille matkanjärjestäjille kysyntälähtöisesti. Hankkeella rahoitetaan alustan kehittämistyö. Hankkeella ei rahoiteta myyntitoimenpiteitä.

- Kansainvälisten verkostoitumismahdollisuuksien, matkanjärjestäjä- ja mediayhteistyön kehittäminen sekä FAMit pilottina.

- 2) Kestävä digitaalinen transformaatio (Oulun Matkailu Oy:n ja BusinessOulun yhteinen vastuualue)

- "Tourism Innovation Lab" -destinaatiotason kehittäminen: ajantasaiseen tietoon ja matkailutrendeihin perustuvat matkailutoimialan kehittämistoimenpiteet: benchmark, tiedon ja osaamisen hankkiminen, tiedon jakamisen suunnittelu toimialan eri toimijoille. Destinaatiotason kestävyiden kehittäminen kansainvälisiin kriteereihin verraten, esimerkiksi Global Destination Sustainability Indexin avulla. (BusinessOulu)

- Tiedolla johtamisen strategian päivittämisen ja käytäntöön viemisen kokonaisuus: benchmarkataan konkreettisia menetelmiä, työkaluja ja tietolähteitä matkakohteen kokonaisvaltaisen tiedolla johtamisen kehittämiseksi. (Oulun Matkailu Oy ja BusinessOulu)

- Tiedolla johdettu kestävä ja älykäs matkailukohde: tekoälyavusteisen, automatisoidun ja ennakoivan trendianalyysin luominen matkailutoimialan kehittämisen tueksi. Analyysityökalu tunnistaa ja analysoi eri tietolähteitä (esim. rekisteröity ja rekisteröimätön yöpyminen, tapahtumat, verkkokäyttäytyminen, liikkuminen ja rahankäyttö) ja tuottaa niistä sekä destinaatioetta yritystasolla hyödynnettävää analysoitua ja visualisoitua tietoa. (BusinessOulu ja Oulun Matkailu Oy)
- Kehittämisen vaikuttavuuden mittaamisen pilotointi: benchmarkataan erilaisia menetelmiä mitata kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta yrityksiin ja toimialaan, esimerkiksi koetut hyödyt, sekä osaamisen, kilpailukyvyn ja näkyvyyden kehittyminen. Pilotoidaan benchmarkin kautta parhaaksi todettuja menetelmiä. Pilotoinnissa hankitaan hankkeen puitteissa ostopalveluna BusinessOulun käyttöön asiantuntijatyötä tai/ja digitaalisia työkaluja (esim. uusi digitaalinen sovellusalue tai jo käytössä olevien digitaalisten alustojen laajennus) toimialan vaikuttavuuden mittaamisen kehittämisen testaamiseksi. Pilotoinnin hankinnat edistävät kehittäjäorganisaatioiden toimialaymmärrystä ja kerättyjen tietojen ja havaintojen julkiseksi tuomisen kautta edistävät myös toimialan yritysten ymmärrystä kehittämistoimenpiteiden vaikutuksista. (BusinessOulu)
- Tiedolla johdettu älykäs matkailun alueorganisaatio: kiinnostavuuden, kysynnän ja ostettavuuden mittareiden määrittely ja mittaaminen. (Oulun Matkailu Oy)
- AI-HI-menetelmän eli digitaalisen tekoälyä hyödyntävän määrälliseen ja laadulliseen tietoon perustuvan analyysin soveltaminen matkailijakäyttäytymisen ohjaamiseen: Suunnitellaan ja testataan digitaalinen viestintämalli, joka ohjaa matkailijoita vastuullisiin ja sesonkia tasapainottaviin valintoihin. Yhdistetään tekoälypohjaiset suositukset käyttäytymistieteelliseen ymmärrykseen. (Oulun Matkailu Oy)
- Työpajat ja käyttöönoton tuki: Järjestetään työpajoja, joissa alueen toimijat saavat tietoa, miten hyödyntää kestävästi destinaatiotasolla käyttöön otettuja työkaluja, tekoälyä ja vastuullisuusviestintää osana omia palvelujaan. (Oulun Matkailu Oy)

3) Kansainvälinen älykäs ja kestävä palvelutuotanto (BusinessOulun päävastuualue)

- "Tourism Innovation Lab" -yritystason työpajat: mahdollistetaan matkailutoimijoiden saataville selkeä, yhtenäinen ja ajantasainen tieto matkailuliiketoiminnan, digitaalisen kaupan ja kansainvälistymisen kehittämisen vaatimuksista ja ajantasaisesta kehitystilanteesta. Tuotetaan erilaisten webinaarien sekä etä- ja lähityöpajojen avulla informaatiota erilaisten digitaalisten ja tekoälyyn pohjautuvien ratkaisujen kehittämiseen. Jaetaan kokemuksia ja parhaita käytäntöjä yritysten ja sidosryhmien kesken.
- "Tourism Innovation Lab" webinaarit ja työpajat:
 - Liiketoiminnan kehittäminen: mm. tiedolla johtaminen ja alueellisesti sekä kansallisesti saatavilla olevan tiedon hyödyntäminen, tavoitteiden asettaminen ja niiden seuranta, sekä resurssiviisaus.
 - Tuotteistaminen ja erottautuminen: mm. luova tekoäly, kuvagenerointi, chatbotit, videotuotanto, personoitu sähköposti, personoitu mainonta, kohdennettu markkinointi.
 - Digitalisointi: toimialakohtainen tuotetietojen, varaustietojen ja saatavuustietojen vieminen erilaisiin digitaalisiin löydettävyyks-, varaus- ja myyntijärjestelmiin.
 - Moduulirakenne: matka- ja viikko-ohjelmien rakentaminen siten, että ne voidaan yhdistää erilaisiin matkaketjuihin. Esim. aktiviteetti, majoitus, kuljetus.

- Matkailutuotteen hinnoittelu kansainvälisille markkinoille: hinnoittelumalli, jossa huomioidaan jälleenmyyjien katetarpeet, sesonkihinnointelu sekä hintojen päivityskäytännöt.
- Sopimustekniikka: vakiosopimus- ja käyttöehdot tuotteille, jotka myydään osana matkanjärjestäjien matkapaketointia. Mm. peruutusehdot, kapasiteetin allokaatiot ja on request -käytännöt.
- Integraatiot ja jakelukanavat: mahdolliset liitännät muihin järjestelmiin ja kansainvälisiin markkinapaikkoihin.

- Tekoälyoptimoitujen kohderyhmäsegmenttien ja asiakasprofiilien kehittäminen pilottina: benchmarkataan mahdollisia digitaalisia työkaluja resurssiviisaamman asiakasprofiloinnin ja kohderyhmäsegmentoinnin tuottamiseen AI-HI analysoinnin avulla. Pilotoinnissa hankitaan hankkeen puitteissa ostopalveluna BusinessOulun käyttöön digitaalisia työkaluja (esim. uusi digitaalinen sovellus alustasta tai jo käytössä olevien digitaalisten alustojen laajennus) tai/ja asiantuntijatyötä kohderyhmäsegmentoinnin ja asiakasprofiloinnin tekoälyoptimoidun digitalisoimisen testaamiseksi. Pilotoinnin avulla pyritään kehittämään keinoja tuottaa asiakas- ja kohderyhmätietoa ajantasaisesti ja resurssiviisaasti. Digitaalisin työkaluin tuotettua kohderyhmätietoa hyödynnetään kohderyhmäkohtaisessa matkailun kehittämisessä (mm. iän, kulttuurin, lähtömaan tai vastuullisuusarvojen vaikutus markkinointiin ja koettuun palvelukokemukseen) ja kohderyhmäkohtaista tietoa testataan osana alueelle suuntautuvia FAM matkoja. Pilotointi kehittää toimialan kehittäjäorganisaatioiden ja sitä kautta toimialalla toimivien yritysten ymmärrystä siitä, voidaanko digitaalisilla työkaluilla tuottaa resurssiviisaammin sellaista uutta ja täsmällisempää kohderyhmätietoa, joka on tähän asti vaatinut laajan ja hintavan henkilötyöhön perustuvan kohdemarkkinaselvityksen.

4) Hankehallinnointi (BusinessOulun päävastuualue)

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset: 307 250

Ostopalvelut: 271 379

Matkakustannukset: 42 227

Kone- ja laitehankinnat:

Muut kustannukset:

Välilliset kustannukset: 43 459

Kustannukset yhteensä: 664 315

Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 531 454

Kuntien rahoitus: 66 755

Muu julkinen rahoitus:

Yksityinen rahoitus: 66 106

Rahoitus yhteensä: 664 315

Hankearvointi, pisteet:43/ 67

Maakuntaohjelman kehittämisteema: KT 3 A

Valmistelija: Aki Lappalainen, 040-502 1851

Eesitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

MYR:lle esitetään, että se antaa hankkeesta myönteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Innovatiivinen Suomi” ja erityistavoitteen 1.2 ”Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi” osalta.

Hanke tukee kansainvälisen matkailun kasvua vahvistamalla kansainvälistymis- ja markkinointivalmiuksia, digitalisaation hyödyntämistä sekä alueellista yhteistyötä.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 3 (Yrittävä ja uudistuva pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen A (Yrittäjyyden kasvua, työllisyyttä ja työelämän muutoksia tukevien toimintaympäristöjen parantaminen) osalta.

Lisäksi hanke on Pohjois-Pohjanmaan matkailustrategian 2024-2027 sekä Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen mukainen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.